

Somatisk ohälsa och sjukdom

Somatic Illness and Disease

9 högskolepoäng

9 credits

Ladokkod: B1SS01

Revision: 1.1

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2019-12-12

Gäller från: VT 2020

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Medicinsk vetenskap (G1N)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A eller

Matematik 2a/2b/2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen fokuserar på medicinsk kunskap utifrån sjukdomars etiologi, patofysiologi, symtomatologi, diagnostik och behandling. Detta inkluderar även monitorering, metoder inom klinisk kemi och radiologi samt farmakologiska och invasiva behandlingar i syfte att diagnostisera och behandla. Kursen tydliggör sjuksköterskans ansvar gällande kliniska bedömningar, förhållningsätt och handlingsberedskap vid vanligt förekommande somatiska sjukdomar hos barn, vuxna och äldre. Kursen behandlar även olika aspekter och förekommande metoder för att förebygga sjukdom och rehabilitera skada.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för medicinska begrepp som är av betydelse inom sjuksköterskans kompetensområde,
- 1.2 redogöra för etiologi, patofysiologi, symtom, diagnostik och behandling vid vanligt förekommande sjukdomar inom somatisk vård,
- 1.3 redogöra för sjuksköterskans hälsofrämjande och förebyggande roll,
- 1.4 översiktligt beskriva farmakologiska behandlingar vid vanligt förekommande somatiska sjukdomar,
- 1.5 redogöra för nödvändig monitorering av patienter med skiftande diagnoser,
- 1.6 beskriva teoretiska grunder för kontroll av patienters vitalparametrar,
- 1.7 beskriva det vårdande samtalets betydelse i mötet med patienten,

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 förklara samband mellan etiologi, riskfaktorer och patofysiologi,
- 2.2 förklara samband mellan patofysiologi och symtomatologi,
- 2.3 förklara hur olika diagnostiseringsmetoder kan spegla aktuell patofysiologi,
- 2.4 förklara hur sjuksköterskans hälsofrämjande och förebyggande roll kan förebygga sjukdom samt förbättra sjukdomars prognos,
- 2.5 beskriva sjuksköterskans professionsansvar gällande lämpliga kliniska bedömningar och handlingsberedskap vid komplikationer och akuta situationer,
- 2.6 planera, utföra och utvärdera en kontroll av patientens vitalparametrar,
- 2.7 visa förmåga att genomföra vårdande samtal,

3. Värderingsförmåga och förhållningsätt

- 3.1 reflektera och kritiskt granska hur kön, genus, ålder, etnicitet och kulturella aspekter påverkar olika kliniska bedömningar,

3.2 kunna identifiera riskfaktorer som kan försämra sjukdomars karaktär och prognos,
3.3 reflektera och värdera kring det egna förhållningsättet i mötet med patienten.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar och seminarier.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Individuell tentamen 1

Högskolepoäng: 3,5

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Individuell tentamen 2

Högskolepoäng: 2,5

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Individuell tentamen 3

Högskolepoäng: 0,5

Lärandemål: 1.2

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Simulering

Högskolepoäng: 1,5

Lärandemål: 1.6, 1.7, 2.6, 2.7, 3.3

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Seminarium

Högskolepoäng: 1

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.2

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänd krävs dessutom Väl godkänt på både individuell tentamen 1 och 2.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen”, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Andersson, R. Jeppsson, B. & Rydholm, A. (2012). *Kirurgiska sjukdomar*. Lund: Studentlitteratur. 330 s.

Bjålie, J, G., Haug, E. Sand, O. Sjaastad, Ø, V. (2007). *Människokroppen fysiologi och anatomi*. Stockholm: Liber. 10 s.

Borgfeldt, C., Sjöblom, I., Strevens, H. & Wangel, A-M. (2019). *Obstetrik och gynekologi: För sjuksköterskor*. Lund: Studentlitteratur. 100 s.

Ekebergh, M. & Dahlberg, K. (2015). Vårdande och lärande samtal. I Arman, M., Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (red.) *Teoretiska grunder för vårdare*. Stockholm: Liber, ss 129-144

Ericson, E. & Ericson, T. (2012). *Medicinska sjukdomar*. Lund: Studentlitteratur. 500 s.

Ericson, E. & Ericson, T. (2018). *Klinisk mikrobiologi: Infektioner, immunologi, vårdhygien*. 5. uppl., Stockholm: Liber. 120 s.

Henriksson, O. & Lennermark, I-L. (2017). *Vårt att veta om vätskebalans*. Lund: Studentlitteratur. 67 s.

Internetmedicin. (2018). *Endokrinologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Gastroenterologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Gynekolog/obstetrik*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Hematologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Hepatologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Hypertoni*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Infektion*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Kardiologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Klinisk fysiologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Kärl*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Lungmedicin*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Nefrologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Neurologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Onkologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2017). *Ortopedi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Ortopedi/frakturer*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Osteoporos*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Pediatrik*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Reumatologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Urologi*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *Ögon*. [återfinns elektroniskt]

Internetmedicin. (2018). *ÖNH*. [återfinns elektroniskt]

Karlsson, J. (2018). *Blodtrycksmätning, manuell*. Uppsala: Vårdhandboken. [återfinns elektroniskt]

Karlsson, J & Marklund, E. (2018). *Pulspalpation, pulsmätning*. Uppsala: Vårdhandboken. [återfinns elektroniskt]

Smith, J. & Roberts, R. (2014). *Vitalparametrar i sjuksköterskans perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. 227 s.

Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis*. Stockholm: Natur och kultur, ss 170-183.

Därutöver kan artiklar, internetadresser, forskningsrapporter och annat material tillkomma. För övriga referenser till kursen, se studiehandledning.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i *Sjuksköterskeutbildning* 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll